

Súd: Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka: 10C/95/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4421205245
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marián Hatala
ECLI: ECLI:SK:OSNZ:2026:4421205245.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Zámky, samosudcom Mgr. Mariánom Hatalom, v právnej veci žalobcov: 1.rade: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A., A. XXXX/XX, v 2.rade: C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A., A. XXXX/XX, v 3.rade: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A., A. XXXX/XX, v 4.rade: D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A., A. XXXX/XX, zastúpená zákonným zástupcom A. B., nar. XX.XX.XXXX, žalobcovia v 1.rade až v 4.rade právne zastúpení: Advokátska kancelária E. F. G. H., I. J. X, D. K., IČO: 36 857 751 proti žalovanému: Spojená škola so sídlom Nové Zámky, Komárňanská 28, IČO: 00 012 432, právne zastúpený: JUDr. Anna Kohajdová, advokátka, AK Nové Zámky, Forgáčova bašta 7, IČO: 42 209 625, za účasti intervenienta na strane žalovaného: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, právne zastúpený: JUDr. Danuše Tichá s.r.o., Nám. M. Benku 6, Bratislava, IČO: 52 058 310, o náhradu škody a o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi v 1. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 15 000,- eur, do tridsiatich dní po právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni v 2. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 15 000,- eur, do tridsiatich dní po právoplatnosti rozsudku.

III. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi v 3. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 8 000,- eur, do tridsiatich dní po právoplatnosti rozsudku.

IV. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni v 4. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 8 000,- eur, do tridsiatich dní po právoplatnosti rozsudku.

V. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi v 1. rade titulom náhrady škody sumu 2 510,39 eur, do tridsiatich dní po právoplatnosti rozsudku.

VI. V zostávajúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

VII. Žalobcovi v 1. rade súd p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania voči žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného vo výške 91,10 %.

VIII. Žalobkyni v 2. rade súd p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania voči žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného vo výške 100 %.

IX. Žalobcovi v 3. rade súd p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania voči žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného vo výške 100 %.

X. Žalobkyni v 4. rade súd p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania voči žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného vo výške 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa domáhali voči žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy, a to každý zo žalobcov v 1. rade a v 2. rade po 15 000,- eur a každý zo žalobcov v 3. a 4. rade po 8 000,- eur; okrem toho sa žalobca v 1. rade domáhal voči žalovanému náhrady škody 3 326,18 eur, pozostávajúcej z primeraných nákladov za pohreb. Všetky nároky súviseli s úmrtím F. B., nar. XX.XX.XXXX, zomrelého 22.12.2019, naposledy bytom A., A. XXXX/XX, ktorý bol synom žalobcov v 1. a 2. rade a súrodencom žalobcov v 3. a 4. rade. K úmrtiu menovaného malo dôjsť v súvislosti s praktickým cvičením, ktoré prebehlo dňa 02.12.2019 v učebni merania žalovaného, pričom znaleckým dokazovaním (znalecké posudky boli pripojené k žalobe) malo byť konštatované porušenie povinností zamestnanca žalovaného L. B. M., ktorý mal praktické cvičenie viesť. Všetci žalobcovia mali zato, že konaním žalovaného došlo k neoprávnenému zásahu do ich práva na súkromie a rodinný život, k prerušeniu morálnych a citových väzieb a k nezvratnej ujme, ktorá bráni naplňovať ich citové potreby. K strate zosnulého malo prísť náhle a nečakane, tragickým spôsobom a v jeho veľmi mladom veku. Žalobcom v 1. rade uplatnená majetková škoda predstavuje súčet kremačných služieb 1 270,- eur, urnového hrobu 1 400,- eur, nákladov na živé vence 590,- eur, prenájmu hrobového miesta a poplatkov na cintoríne 66,18 eur.

2. Žalovaný základ nároku žalobcov v 1. až 4. rade nespochybňoval a výhrady nemal ani voči skutkovému stavu, ktorý bol nimi prezentovaný. Uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy pri každom zo žalobcov nepovažoval za takú, ktorá by sa výrazne vymykala rozhodovacej činnosti všeobecných súdov v obdobných veciach, no na druhej strane poukázal na rozhodovaciu prax všeobecných súdov v takých veciach, kde nemajetková ujma mala byť pri porovnateľnom skutkovom stave priznaná v nižšom rozsahu. Žalobcom v 1. rade uplatnenú náhradu škody považoval za dôvodnú na úrovni 2 000,- eur, a to s poukazom na ustanovenie § 101 Zákona č. 461/2003 Z.z. k § 2 odsek 2 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov, čo znamená, že celková suma náhrady týchto nákladov je 2 324,40 eur, a v rámci toho náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej dosky a na úpravu hrobu sa uhrádzajú do výšky 663,88 eur.

3. Intervenient na strane žalovaného v priebehu celého konania spochybňoval dôvodnosť nárokov žalobcov s konštatovaním neunesenia ich dôkazného bremena. Poukázal na existenciu poistnej zmluvy, ktorú uzatvoril so žalovaným, pričom zmluvné strany, teda intervenient na strane žalovaného a žalovaný sa mali výslovne dohodnúť, že poistenie náhrady škody a ani zodpovednosť za škodu/ujmu vzniknutú a uplatnenú žalobcami, najmä čo do nemajetkovej škody/ujmy, poistná zmluva nekryla a ani nekryje. Napriek tomu vzniesol výhrady aj voči výške uplatnených nárokov. Pri škode vo výške 3 326,18 eur uplatnenej žalobcom v 1. rade z titulu pohrebných nákladov argumentoval obdobne ako žalovaný, a okrem toho ho ani nepovažoval za preukázaný. Pri nárokoch žalobcov v 1. až 4. rade na náhradu nemajetkovej ujmy zdôraznil zásadu primeranosti a proporcionality, keď tieto nároky všetkých žalobcov nepovažoval za preukázané a ani primerané. Dal do popredia existenciu niektorých rozhodnutí všeobecných súdov, pri ktorých bola stanovená výška nemajetkovej ujmy v nižšom rozsahu, ako požadujú všetci žalobcovia, aj keď na druhej strane pripustil, že súdna prax v tomto smere nie je celkom jednotná.

4. Na pojednávanie konané dňa 27.01.2026 sa intervenient na strane žalovaného a jeho právna zástupkyňa nedostavili, o odročenie pojednávania nežiadali, a preto súd pojednával v ich neprítomnosti podľa § 180 C.s.p..

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením pripojených správ a dokladov, rodného listu, úmrtného listu, oznámenia o vznesení obvinenia – upovedomenia, nájomnej zmluvy, príjmového pokladničného dokladu, pokladničných blokov, faktúr, zmluvy o dielo, uznesení OR PZ Nové Zámky ČVS:ORP-885/NZ-NZ-2019 zo dňa 02.12.2019 a zo dňa 12.12.2019, zápisnic o výsluchu svedka poškodeného A. B., laboratórneho poriadku, prvej pomoci pri úraze elektrickým prúdom, odpovede Inšpektorátu práce Nitra, znaleckého posudku znalcov G. G. M. a G. I. D. A., znalcov v odbore zdravotníctvo, odvetvie súdne lekárstvo č. 7/2020,5/2020 zo dňa 13.03.2020, znaleckého posudku č. 6/2020 L. E. G., znalca v odbore elektrotechnika zo dňa 28.11.2020, znaleckého posudku č. 99025/2021 Znaleckého ústavu v odbore zdravotníctvo a farmácia Forensic.sk Bratislava zo dňa 10.03.2021, uznesenia OR PZ Nové Zámky zo dňa 28.04.2021, uznesenia Okresnej prokuratúry NZ zo dňa 21.05.2021, obžaloby vo veci

Okresného súdu Nové Zámky 3T/51/2022 zo dňa 05.10.2022, rozsudku Okresného súdu Nové Zámky 3T/51/2022-1177 zo dňa 11. novembra 2024, rozsudku Krajského súdu v Nitre 1To/26/2025-1270 zo dňa 03.06.2025, pripojeného spisu Okresného súdu Nové Zámky 3T/51/2022 a ďalších a zistil tento skutkový a právny stav :

6.1.1 Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky 3T/51/2022-1177 zo dňa 11. novembra 2024 bol L. B. M., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom D. K., N. O. X, uznaný vinným, že ako učiteľ pôsobil na Spojenej škole so sídlom N. O. XX, D. K., dňa 2.12.2019 v čase o 14.04 hod. na P. J. D. O. X Q. D. K., ktorý viedol vyučovanie predmetu elektrotechnické meranie s názvom „zaťažovacia skúška asynchrónneho motora“, pričom vydaním pokynu poučenej osobe - žiakovi F. B. k prepólovaniu meracieho prístroja v prístroji wattmeter, ktorý pracoval pod napätím 360 voltov, konal v rozpore s ustanovením § 152 písmeno c/ zákona číslo 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keď nezaistil bezpečnosť a ochranu zdravia poškodeného pri vzdelávaní a v rozpore s ustanovením 4.2 písmeno b/ časti 4/ Slovenskej technickej normy 34 3100 „Bezpečnostné požiadavky na obsluhu a prácu na elektrických inštaláciách“, ktoré vylučovalo pracovať na elektrických inštaláciách pod napätím, ktorým konaním obžalovaného boli poškodenému F. B. narodenému X.X.XXXX trvale bytom A. O. XXXX/XX, A., zomretému 22.12.2019, dôsledkom pôsobenia elektrického prúdu spôsobené drobné popáleniny - tzv. prúdové známky v oblasti palcového valu oboch rúk a následne zástava srdca, mozgová smrť v dôsledku deštruktívneho opuchu mozgu po zásahu elektrickým prúdom, ktoré boli v príčinnej súvislosti s úrazom elektrickým prúdom, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej z páchatelovho zamestnania. Tým spáchal prečin usmrtienia podľa § 149 odsek 1, odsek 2 písmeno a) Trestného zákona s poukazom a § 138 písmeno h) Trestného zákona, za čo mu súd uložil podľa § 149 odsek 2 Trestného zákona s použitím § 38 odsek 2, Trestného zákona, pri zistení poľahčujúcich okolností podľa § 36 písmena j) Trestného zákona a pri nezistení okolností priťažujúcich podľa § 37 Trestného zákona, trest odňatia slobody v trvaní 2 (dva) roky. Podľa § 51 odsek 1 Trestného zákona s poukazom na § 49 odsek 1 písmena a) Trestného zákona sa výkon trestu odňatia slobody podmienčne odložil s probačným dohľadom v skúšobnej dobe. Podľa § 51 odsek 2 Trestného zákona sa určila skúšobná doba v trvaní 3 (tri) roky 6 (šesť) mesiacov. Podľa § 51 odsek 2 s poukazom na § 51 odsek 4 písmena f) Trestného zákona sa obžalovanému uložil príkaz osobne sa ospravedlniť poškodenému A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom A., A. XXXX/XX. Podľa § 61 odsek 1, odsek 2 Trestného zákona sa obžalovanému uložil trest zákazu činnosti vykonávať povolanie pedagóga na dobu 4 (štyri) roky. Napokon sa podľa § 288 odsek 1 Trestného poriadku poškodená spoločnosť Dôvera zdravotná poisťovňa a.s., Einsteinová č. 25 Bratislava, IČO: 35 942 436 a poškodený A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom A., A. XXXX/XX, s nárokom na náhradu škody odkázali na civilný proces.

Na odvolanie obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky 3T/51/2022-1177 zo dňa 11. novembra 2024 bol rozsudkom Krajského súdu v Nitre 1To/26/2025-1270 zo dňa 03.06.2025 zrušený napadnutý rozsudok vo výrokoch o treste a náhrade škody. Podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku bol obžalovanému uložený podľa § 149 odsek 2 Trestného zákona, pri zistení poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písmeno j) Trestného zákona, postupom podľa § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov. Podľa § 49 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona výkon trestu odňatia slobody podmienčne odložil. Podľa § 50 odsek 1 Trestného zákona bola určená skúšobná doba na 3 (tri) roky. Podľa § 61 odsek 1, odsek 2 Trestného zákona trest zákazu činnosti vykonávať povolanie pedagóga v škole na 4 (štyri) roky. Podľa § 288 odsek 1 Trestného poriadku poškodená spoločnosť Dôveru zdravotnú poisťovňu a.s., Einsteinova 25 Bratislava, 851 01, IČO: 35 942 436 s nárokom na náhradu škody sa odkázala na civilný proces. V ostatných častiach zostal napadnutý rozsudok nezmenený. Uvedeným rozhodnutiam predchádzala obžaloba Okresnej prokuratúry Nové Zámky 1Pv 516/19/4404 – 71 zo dňa 05.10.2022, doručená tunajšiemu súdu dňa 06.10.2022, a ktorá bola podaná na obvineného L. B. M., trvale bytom D. K., N. X. Do tej doby sa trestná vec nachádzala v prípravnom konaní a bola pôvodne vedená na Okresnom riaditeľstve PZ Nové Zámky pod sp. zn. ČVS: ORP-885/NZ-NZ-2019. Uznesením Okresného riaditeľstva PZ Nové Zámky ČVS: ORP-885/NZ-NZ-2019 zo dňa 02.12.2019 v spojení s opravným uznesením zo dňa 12.12.2019 bolo začaté trestné stíhanie vo veci prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 odsek 1 Trestného zákona. Uznesením Okresného riaditeľstva PZ Nové Zámky ČVS: ORP-321/1-VYS-NZ-2020 zo dňa 28.04.2021 bol L. B. M. stíhaný ako obvinený za prečin usmrtienia podľa § 149 odsek 1, odsek 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona. Ním podaná sťažnosť bola zamietnutá uznesením Okresnej prokuratúry Nové Zámky 1Pv/516/19/4404-39 zo dňa 21.05.2021 (spis Okresného súdu Nové Zámky 3T/51/2022).

6.1.2 Výsledok dychovej skúšky zo dňa 2.12.2019 u L. B. M. bol negatívny.

Pracovnou zmluvou zo dňa 2.9.2009, ktorú uzatvorila Spojená škola, Komárňanská 28, Nové Zámky ako zamestnávateľ a L. B. M. ako zamestnanec, vznikol pracovný pomeru dňom 2.9.2009 s dohodnutým druhom práce, a to učiteľ odborných predmetov, so 100 % pracovným úväzkom, pričom pracovná zmluva bola uzatvorená na dobu určitú do 30.6.2010. Dohodou o zmene pracovných podmienok zo dňa 16.5.2010, uzatvorenou medzi vyššie uvedeným zamestnávateľom a zamestnancom bol zmenený obsah pracovnej zmluvy zo dňa 2.9.2009 s tým, že pracovný pomer je s účinnosťou od 1.6.2010 uzavretý na dobu neurčitú.

Podľa osvedčenia zo dňa 28.8.2015, ktoré vydal PROFEX - L. R. E., D. XX, D. K., L. B. M. vykonal v tento deň s úspechom skúšku o odbornej spôsobilosti v elektrotechnike § 23 elektrotechnik na riadenie činnosti, alebo na riadenie prevádzky. Môže vykonávať činnosť samostatného elektrotechnika a riadiť činnosť poučených osôb, elektrotechnikov, samostatných elektrotechnikov.

Podľa zápisu o poučení pre školský rok 2019/2020 boli žiaci triedy IV. AZ dňa 16.9.2019 poučení o školskom poriadku, bezpečnostných predpisoch a ochrane zdravia pri práci, vyhláške o činnosti na elektrických zariadeniach, o prvej pomoci pri úrazoch, o ochrane pred požiarmi a laboratórnom poriadku. Predmetom poučenia boli vyhláška č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia, vyhláška č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi a vyhláška č. 508/2009 Z.z. o činnosti na elektrických zariadeniach. Neoddeliteľnou súčasťou predmetného zápisu je zoznam žiakov triedy a podľa zápisu poučenie vykonala odborne spôsobilá osoba, podľa otlaku pečiatky L. A. S., technik BOZ a PO. Rovnaké poučenia boli robené so žiakmi na začiatku každého školského roku.

Správa o odbornej prehliadke a odbornej skúške elektrického zariadenia potvrdzuje, že v dňoch 4.4.2018 - 20.5.2018 bola na Spojenej škole, N. P. XX, D. K. vykonaná skúška elektrických zariadení - dielne a laboratória, J. D. X, D. K. s výsledkom, že elektrické zariadenie vyhovuje a je schopné bezpečnej prevádzky. Správu o odbornej prehliadke vydal M. T. - revízny technik.

Lekárskou správou vystavenou klinikou anesteziológie a intenzívnej medicíny FNŠP Nové Zámky, pacient F. B. dňa 2.12.2019 v rámci školského vyučovania pracoval na elektrickom zariadení, pričom asi o 13:55 hod., kedy ho zasiahol elektrický prúd, čoho následkom skolaboval, stratil vedomie, prestal dýchať. Posádka privolanej RZP a následne RLP zistila chvenie srdcových komôr, následne zastavenie srdcovej aktivity, zahájená bola vonkajšia masáž srdca manuálne, následne prístrojovo. Po obnovení krvného obehu o 15:18 hod. bol pacienta privezený na kliniku a bola zahájená liečba. Na oboch dlaniach mal prítomné drobné pluzgieri: - na pravej ruke cca 2-3 cm dlhý, do 5mm široký, na ľavej ruke s priemerom cca 1cm (pravdepodobné miesta vstupu a výstupu elektrického prúdu).

Záznam o registrovanom školskom úraze, ktorý spísala škola, osvedčuje, že dňa 2.12.2019 v čase okolo 13:56 hod. v laboratóriu elektrotechnického merania došlo k zraneniu žiaka štvrtého ročníka F. B.. K zraneniu prišlo počas prepólovania privodných svoriek wattmetra, kedy prišlo k zásahu zraneného elektrickým prúdom - elektrina vysokého napätia 360 V. V čase a na mieste úrazu pedagogický dozor vykonával Ing. Ondrej Rimovský. Zranený bol poučený o zásadách bezpečného správania dňa 9.9.2019 L. B. M. na prvej vyučovacej hodine.

Z úmrtného listu osoby F. B. bolo preukázané, že menovaný zomrel dňa XX.XX.XXXX.

Štátna školská inšpekcia vydala správu, v zmysle ktorej reálna organizácia vyučovania elektrotechnické merania bola v súlade s poznámkami k učebnému plánu a zabezpečovala realizáciu obsahu vzdelávania smerom k napĺňaniu profilu absolventa študijného odboru s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci. V štvrtom ročníku bol zameraný na realizáciu meraní. Učítelia vyučujúci daný predmet spĺňali kvalifikačné predpoklady a požiadavky na jeho vyučovanie. Normatív priestorového a materiálo-technického vybavenia študijného odboru bol splnený. Nedostatkom ovplyvňujúcim kontrolu plnenia vzdelávacích štandardov a reálnej činnosti žiakov na hodine bolo zapisovanie učiva do elektronickej triednej knihy podľa tematického výchovno - vzdelávacieho plánu. Žiaci nevykonávali meranie regulácie autotransformátora ani meranie na asynchrónnom generátore, ako bolo zapísané v elektronickej triednej knihe zo dňa 2.12.2019. Podľa predložených protokolov o meraní žiaci realizovali zaťažovaciu skúšku pri U_n a $U_n/2$. Obe učivá boli v súlade s učebnými osnovami predmetu elektrotechnické merania. Ďalej zo správy je zrejmé, že prepólovanie napäťovej cievky je úkon, ktorý môže predstavovať potenciálne riziko pretože, ak by sa cievka wattmetra prepólovala pri vypnutom napätí, musel by sa vypnúť aj dynamometer, čo by mohlo skresliť výsledky merania. Tento úkon nie je zložitá operácia a preto je možné ju vykonať pri dodržaní všetkých zásad aj pri plnom napätí. Ďalej zo správy vyplýva, že odborník z praxe poukázal na fakt, že žiaci sú posudzovaní ako osoby poučené podľa § 20 vyhlášky č. 508/2009 Z.z. Podľa normy STN 343100 článku 7.3.2 sa nesmú priblížiť k nekrytým živým častiam na vzdialenosť menšiu ako 20 cm. V priebehu štandardných meraní nie je toto ustanovenie porušované, toto však neplatí pri zmene konfigurácií obvodu. Podľa normy STN 343108 článku 12 a 13, osoby bez elektrotechnickej

kvalifikácie nesmú vykonávať zmenu konfigurácie obvodu, kde by mohlo prísť do kontaktu so živou časťou pod napätím. Za žiadnych okolností a žiadnym spôsobom. Zmenu konfigurácie obvodu môže vykonať osoba znalá (vyučujúci, ktorý vykonáva dozor). Pri zmene konfigurácie obvodu pod napätím a potrebe prepólovať merací prístroj nesmú žiaci meracie šnúry odpájať od meracieho prístroja na strane prístroja, ale na strane od zdroja napätia. Z meracieho prístroja (na strane prístroja) sa meracie šnúry po oživení obvodu už nesmú odpájať (spis Okresného súdu Nové Zámky 3T/51/2022).

6.1.3. K žalobe bol pripojený laboratórny poriadok žalovaného, s ktorým sú žiaci pred prvým praktickým cvičením v laboratóriu oboznámení vo vzťahu k bezpečnostným predpisom v rozsahu príslušných noriem STN pre prácu v elektrotechnickom laboratóriu. Pripojené bolo aj usmernenie o prvej pomoci pri úraze elektrickým prúdom, ktoré stanovuje podrobný postup pri úraze elektrickým prúdom.

Inšpektorát práce Nitra listom zo dňa 09.01.2020 oznámil Okresnému riaditeľstvu PZ v Nových Zámkoch, že prešetrením udalostí zo dňa 02.12.2019, ku ktorej došlo v priestoroch žalovaného, bolo zistené, že poškodený F. B. nebol zamestnancom, ale študentom školy, a preto sa nejedná o pracovný úraz, v dôsledku čoho tento úraz Inšpektorát práce Nitra už ďalej neprešetroval.

6.1.4. A. B., teda žalobca v 1. rade bol na ORPZ Nové Zámky vypočutý dňa 27.12.2019 v procesnom postavení svedka-poškodeného. Popísal udalosti, ktoré sa udiali od 02.12.2019 s tým, že požadoval od riaditeľa školy a aj L. M. vysvetlenie, ako mohlo k takejto nešťastnej udalosti dôjsť. Vypočutý v tom istom procesnom postavení bol aj dňa 30.06.2021, stále v rámci prípravného trestného konania. Zopakoval svoju predošlú výpoveď a doplnil, že pri skutku samotnom prítomný nebol, a preto sa k nemu nedokázal bližšie vyjadriť.

6.1.5. Intervenient na strane žalovaného doložil do spisového materiálu Poistku č. 6 603 888 085, ktorá potvrdzuje uzatvorenie poistnej zmluvy podľa Návrhu č. 1009900761 zo dňa 01.07.2019 v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka, všeobecných poistných podmienok a zmluvných dojednaní. Jednalo sa o poistenie podnikateľov zapísaných v Obchodnom registri, keď poisťníkom bol žalovaný, doba poistenia bola stanovená od 01.07.2019 do 01.07.2023, poistenie sa týkalo súboru nehnuteľností a hnutelností, peňazí, cenností a súboru strojov a zariadení. Dojednané bolo aj základné poistenie zodpovednosti za škodu (bez spoluúčasti) na poistnú sumu 165 000,- eur. K poisťke boli pripojené aj ďalšie údaje o poistnej zmluve vrátane ročného poistného, všeobecné poistné podmienky pre poistenie majetku právnických osôb a podnikajúcich fyzických osôb, ako aj uplatnenie škody/nároku na náhradu škody, ktoré si u intervenienta uplatnil žalovaný. To obsahuje označenie poškodeného F. B., poisteného – žalovaného, popis priebehu škodovej udalosti a vzniku škody s tým, že k nej došlo na vyučovacej hodine v školskom laboratóriu počas prepólovania prívodných svoriek a kedy došlo k zásahu zraneného elektrickým prúdom, pričom žiak podľahol zraneniu dňa 22.12.2019. Uplatnenie škody/nároku na náhradu škody zo dňa 13.01.2020 obsahuje aj konštatovanie žalovaného, že nárok poškodeného je oprávnený, no nebola mu poskytnutá náhrada škody a udalosť je riešená políciou.

6.1.6. Žalobcovia v 1. až 4. rade pripojili k žalobe rodný list a úmrtný list F. B.. Oboznámením listín súd zistil, že menovaný sa narodil dňa XX.XX.XXXX, jeho rodičmi sú žalobca v 1. rade a žalobkyňa v 2. rade. F. B. zomrel dňa XX.XX.XXXX v Nových Zámkoch. K žalobe boli pripojené aj ďalšie listiny, vrátane nájomnej zmluvy, pokladničných blokov, faktúr, príjmového pokladničného dokladu a zmluvy o dielo. Nájomná zmluva č. 25/2019 – 2019 o prenechaní hrobového miesta, zo dňa 02.01.2020 bola uzatvorená medzi obcou Palárikovo ako prevádzkovateľom pohrebiska (správcom) a nájomcom – žalobcom v 1. rade. Predmetom zmluvy bol prenájom hrobového miesta na dobu neurčitú, typ hrobu predstavuje urna a zosnulým je F. B., zomrelý 22.12.2019. Nájomné bolo zaplatené, čo potvrdzuje aj príjmový pokladničný doklad č. 3/20 znejúci na sumu 66,18 eur.

Faktúrou č. 2019R/222 zo dňa 31.12.2019 splatnou dňa 31.12.2019 dodávateľ KREMATÓRIUM Molnár s.r.o. Nové Zámky vyfakturoval odberateľovi – žalobcovi v 1. rade kremačné služby pre zosnulého F. B. s rozlúčkou dňa 30.12.2019 v Nových Zámkoch sumu 1 270,- eur. Faktúra bola uhradená podľa pripojeného pokladničného dokladu č. 105 dňa 31.12.2019.

Ďalší príjmový pokladničný doklad č. 85 vystavený spoločnosťou ROVAL Group s.r.o. Nové Zámky potvrdzuje predaj živých vencov v celkovej sume 590,- eur.

Dňa 26.01.2020 bola uzatvorená zmluva o dielo Č. z. 2019/272 medzi objednávateľom – žalobcom v 1. rade a zhotoviteľom Kamenárstvo Monument s.r.o., Palárikovo, Štefánikova 152. Predmetom zmluvy bol veľký urnový hrob z čiernej žuly a dohodnutými doplnkami. Zhotoviteľ sa zaviazal dodať dielo do apríla 2020. Celková cena za dodávku a montáž predstavovala 1 400,- eur, z čoho bola záloha 1 000,- eur

a doplatok 400,- eur. Zaplataenie zálohy potvrdzuje aj príjmový pokladničný doklad daňový č. 2019/272 zo dňa 26.01.2020 vystavený zhotoviteľom.

6.2.1.1. Podľa znaleckého posudku zo dňa 13.03.2020, ktorý vypracovali znalkyne MUDr. Eva Nevická, PhD. (č. 7/2020) a G. G. M. (č. 5/2020), znalkyne z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvie súdne lekárstvo, poškodený F. B. utrpel dňa 2.12.2019 drobné popáleniny - tzv. prúdové známky v oblasti palcovéhovalu oboch rúk spôsobené elektrickým prúdom. Prechod elektrického prúdu jeho telom mohol spôsobiť aj poškodenie buniek mozgu a srdca. K ich poškodeniu, ale mohlo dôjsť aj v dôsledku nedostatku kyslíka po zástave srdca. Podľa znalkyň zranenie poškodeného bolo spôsobené elektrickým prúdom. Toto zranenie je v príčinnej súvislosti s úrazom zo dňa 2.12.2019, ktorý utrpel počas vyučovania. Bezprostrednou príčinou smrti nebohého F. B. bola mozgová smrť v dôsledku deštruktívneho opuchu mozgu po zásahu elektrickým prúdom a následnom oživovaní. Smrť poškodeného je v príčinnej súvislosti s úrazom elektrickým prúdom zo dňa 2.12.2019, ktorý utrpel počas vyučovania. Zdravotný stav poškodeného pred úrazom bol primeraný veku, netrpel žiadnym chronickým ochorením.

6.2.1.2 Znalkyne vypracovali i dodatok č. 1 k znaleckému posudku, podľa ktorého operátor tiesňovej linky postupoval v súlade s platnými najnovšími Odporúčaniami Európskej resuscitačnej rady z roku 2021. V posudku ďalej znalkyne uviedli, že pre prežitie a plnohodnotný život F. B. bolo rozhodujúcich prvých 5 minút po zástave srdca, počas ktorých sa nedokázala obnoviť efektívna srdcová činnosť a krvný obeh, čím došlo k nezvratnému hypoxickému poškodeniu mozgu, teda k poškodeniu mozgu z nedostatku kyslíka. V prípade poskytovania resuscitácie umelým dýchaním by rozvoju opuchu mozgu nebolo možné zabrániť.

6.2.2 Znaleckým posudkom zo dňa 07.10.2020, č. 6/2020 L. E. G., znalca v odbore elektrotechnika, odvetvie elektroenergetické stroje a zariadenia, odhad hodnoty elektrotechnických zariadení a elektroniky a v odbore bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci odvetvie elektrotechnika vyplýva, že zosnulý F. B. nemohol dňa 02.12.2019 vykonávať výmenu vodičov na napäťovej cievke meracieho prístroja pri praktickom cvičení a nemohol žiadnym spôsobom zasahovať do zariadenia pod napätím, pretože nemal na tento úkon potrebnú odbornú spôsobilosť v zmysle Vyhlášky MPSVaR SR, ktorú mal v čase praktického cvičenia dňa 02.12.2019 len vyučujúci L. B. M., ktorý mal v tom čase platné osvedčenie o odbornej spôsobilosti v zmysle § 23 Vyhlášky MPSVaR SR č. 508/2009 Z. z. ako pracovníka s vyššou kvalifikáciou – elektrotechnik na riadenie činnosti alebo na riadenie prevádzky. F. B. mal v zmysle vyššie uvedenej osoby len status poučeného pracovníka (§ 20 Vyhlášky MPSVaR SR č. 508/2009 Z. z.), ktorý môžu pracovať samostatne na elektrickom zariadení len za predpokladu, že je toto bez napätia, riadne vypnuté a zaistené. V konkrétnom prípade žiaci mohli vykonávať samostatne zapojenie meracích prístrojov pred meraním v stave bez napätia. Po ich skontrolovaní vyučujúcim tento mohol zariadenie uviesť pod napätie s upozornením, že žiaci nesmú zasahovať do obvodov, ktoré sú pod napätím s výnimkou zmeny rozsahov na meracích prístrojoch a to všetko len pod dozorom vyučujúceho, ktorý preberá nad žiakmi počas merania zodpovednosť. Dňa 02.12.2019 došlo v nadväznosti na úmrtie zosnulého F. B. k porušeniu Vyhlášky MPSVaR SR č. 508/2009 Z. z., podľa ktorej nemôže poučená osoba (§ 20) pracovať sama na elektrickom zariadení pod napätím, teda ani vymieňať vodiče medzi sebou na meracom prístroji, pokiaľ sú pod napätím. Okrem toho bola porušená norma STN 34 3100:001. Bezpečnostné požiadavky na obsluhu a prácu na elektrických inštaláciách, kde v čl. 4.2 poučené osoby môžu: a) samostatne obsluhovať jednoduché zariadenia elektrickej inštalácie všetkých napätí, b) pracovať na elektrických inštaláciách nn bez napätia, v blízkosti živých častí vo vzdialenosti väčšej ako 20 cm s dohľadom. Na elektrických inštaláciách pod napätím nesmú pracovať vôbec. Podľa čl. 4.7 študenti elektrotechnických škôl môžu vykonávať takú obsluhu a prácu na elektrických inštaláciách, ktorá zodpovedá ich postupne nadobúdaným odborným znalostiam, fyzickej zdatnosti a vždy s dohľadom alebo pod dozorom osoby určenej na vedenie ich odborného výcviku. Podľa čl. 4.8 pri výučbe v školských laboratóriách musí byť z dôvodu zaistenia bezpečnosti študentov zaistený odborný dozor tak, aby na jedného učiteľa (asistenta) pripadalo najviac 10 študentov. Učiteľ (asistent) musí mať najmenej kvalifikáciu znalejšej osoby s vyššou kvalifikáciou (§ 23). Zo znaleckého posudku vyplýva, že vzhľadom k tomu, že pri meraní nebol použitý merací prístroj Wattmeter s nulou v strede a pri meraní bolo potrebné vymeniť navzájom vodiče na jeho napäťovej cievke, riešenie bez rizika by predstavovalo zapojiť vyučujúcim pred meraním pred napäťové svorky obyčajný krížový vypínač č. 7, prepnutím ktorého by nastala požadovaná zmena polarít pri prechode z režimu asynchrónneho motora do režimu asynchrónneho generátora. V závere znaleckého posudku si znalec prizval odborného konzultanta L. E. J. z Trenčína, ktorý má pedagogické skúsenosti pri praktickom meraní na strednej škole, pracoval

pre firmu FLUKE a celý život pracuje v oblasti merania a automatizácie a na záver bolo znalcom skonštatované, že žiak s odbornou spôsobilosťou § 20 (poučený pracovník) v zmysle Vyhlášky MPSVaR SR č. 508/2009 Z. z. na elektrických zariadeniach pod napätím nesmie sám pracovať a nesmie sám vykonávať pod napätím ani výmenu vodičov medzi sebou na napäťovej cievke Wattmetra. Výmenu vodičov mal vykonať vyučujúci L. B. M. ako znalý pracovník s vyššou kvalifikáciou (§ 23).

6.2.3. Znaleckými posudkami č. 99025/2021 zo dňa 10.03.2021 a č. 63/2024 zo dňa 17.06.2024, ktoré vypracoval Znalecký ústav v odbore zdravotníctvo a farmácia Forensic.sk Bratislava, poškodený F. B. nemal predpísaný akýkoľvek konkrétny liek či liečivo v časovom období blízkom posudzovanej udalosti. V zdravotnej dokumentácii nie je taktiež uvedená ani žiadna zmienka o predchádzajúcom užívaní akýchkoľvek liečiv a liekov. Podľa znaleckého ústavu vo všeobecnosti platí, že drvivá väčšina voľnopredajných liekov nemá pri obvyklom dávkovaní relevantný účinok na pozornosť, schopnosť sústredenia, obsluhu zariadení a podobne. Takéto účinky majú takmer výlučne iba niektoré lieky viazané na lekárske predpis, u ktorých ide o tzv. vedľajšie účinky. Znalecký ústav ďalej konštatoval, že F. B. bola do príchodu ambulancie záchranej zdravotnej služby poskytnutá adekvátna pomoc v rozsahu včasnej laickej prvej pomoci. Zdravotná starostlivosť poskytovaná posádkami ambulancie bola realizovaná lege artis. Znalecký ústav záverom konštatoval, že aj zdravotná starostlivosť na oddelení anesteziológie a intenzívnej medicíny vo Fakultnej nemocnici v Nových Zámkoch bola poskytnutá lege artis. Ďalej organizácia uviedla, že postup operátora tiesňovej linky záchranej služby bol správny a inštrukcie v zmysle telefonicky asistovanej neodkladnej resuscitácie (TANR) operátor poskytoval svedkovi udalosti v súlade s platnými odporúčaniami odborných autorít. Operátor F. postupoval v súlade s platnými odbornými štandardami a metodickým usmernením Operačného strediska záchranej zdravotnej služby. Z posudku ďalej vyplýva, že k poškodeniu mozgu začína postupne dochádzať, ak je dodávka kyslíka do mozgu prerušená na viac ako 3 minúty a po viac ako 6 minútach takéhoto prerušenia dochádza spravidla k nezvratnému poškodeniu mozgu s následkom mozgovej smrti. Podľa organizácie závery znaleckého posudku z pitvy nebohého F. B. je potrebné vnímať v kontexte vyššie uvedených patofyziologických súvislostí a uvedené formulácie chápať ako sumár viacerých faktorov, ktoré sa na smrti spolupodieľali v presne matematicky nedefinovateľnom vzájomnom pomere. Zastavenie srdca F. B. nastalo v jednoznačnej príčinnej súvislosti s úrazom elektrickým prúdom.

7. Podľa § 420 ods. 1 OZ každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 420 ods. 2 OZ škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

Podľa § 420 ods. 3 OZ Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

Podľa § 27 ods. 6 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) v znení do 31.12.2019 školy podľa odseku 2 písm. b) až i) sú právnickými osobami, v právnych vzťahoch vystupujú vo svojom mene, ak tento zákon neustanovuje inak. Školy podľa odseku 2 písm. a), j) a základná škola, ktorá nemá všetky ročníky, sú právnickými osobami, ak tak určí ich zriaďovateľ.

Podľa § 27 ods. 2 školského zákona v znení do 31.12.2019 sústavu škôl tvoria tieto druhy škôl:

- a) materská škola,
- b) základná škola,
- c) gymnázium,
- d) stredná odborná škola,
- e) stredná športová škola,
- f) škola umeleckého priemyslu,
- g) konzervatórium,
- h) školy pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- i) základná umelecká škola,
- j) jazyková škola.

Podľa § 13 ods. 1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 OZ pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 OZ výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 449 ods. 2 OZ pri usmrtení sa uhradzujú aj primerané náklady spojené s pohrebom, pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa predpisov o nemocenskom poistení.

Podľa § 449 ods. 3 OZ náklady liečenia a náklady pohrebu sa uhradzujú tomu, kto ich vynaložil.

Podľa § 2 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení od 01.01.2015 do 14.02.2025 primerané náklady spojené s pohrebom sa určia podľa pracovnoprávných predpisov upravujúcich zodpovednosť za škodu pri pracovných úrazoch a chorobách z povolania.

Podľa § 2 ods. 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení od 01.01.2015 do 14.02.2025 náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej dosky a na úpravu hrobu sa uhrádza do výšky 663,88 eur.

Podľa § 151 ods. 1 C.s.p. skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

Podľa § 193 C.s.p. súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

8.1.1 Zodpovednosť všetkých účastníkov občianskoprávných vzťahov, t. j. fyzických a právnických osôb, sa zjednotila v ustanovení § 420 OZ. Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu sú:

- a. porušenie právnej povinnosti,
- b. existencia škody,
- c. príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou,
- d. zavinenie.

Ad a) Porušenie právnej povinnosti spočíva v existencii takého úkonu, ktorý je v rozpore s objektívnym právom. K porušeniu právnej povinnosti môže dôjsť buď protiprávnym konaním alebo opomenutím toho, čo malo byť v súlade s právom vykonané.

Ad b) Pod pojmom škody treba rozumieť ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a ktorá je objektívne vyjadriteľná v peniazoch ako všeobecným ekvivalentom. Súčasťou náhrady škody sú však aj nemajetkové ujmy na základe výslovného znenia zákona.

Ad c) Príčinná súvislosť znamená, že medzi protiprávnym úkonom a vzniknutou škodou musí byť vzťah príčiny a následku. Existencia príčinnej súvislosti musí byť v každom konkrétnom prípade bezpečne preukázaná, nemožno ju len predpokladať.

Ad d) Na rozdiel od predchádzajúcich troch zákonných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu, ktoré majú objektívny charakter [vymenovaných pod a) až c)], zavinenie má charakter subjektívny, lebo znamená psychický vzťah škodcu k protiprávnemu úkonu a ku škode. Zavinenie môže byť úmyselné alebo nedbanlivostné. Pri úmyselnom zavinení rozoznávame úmysel priamy a nepriamy a pri nedbanlivosti rozoznávame nedbalosť vedomú a nevedomú. Pre splnenie podmienok zodpovednosti nie je rozhodujúce, či škoda bola spôsobená úmyselne alebo z nedbanlivosti. Občiansko-právna úprava vychádza z prezumpcie zavinenia, teda zavinenie sa predpokladá. Tento predpoklad sa však vzťahuje len na zavinenie nedbanlivostné, neplatí pre zavinenie úmyselné, ani pre hrubú nedbalosť. Občiansky zákonník však umožňuje zbaviť sa zodpovednosti (tzv. exkulpáciu). Škodca musí preukázať existenciu

takých okolností, z ktorých možno spoľahlivo vyvodit', že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré bolo možné od neho objektívne požadovať.

8.1.2 Ustálená judikatúra skutočnou škodou rozumie majetkovú ujmu, ktorá spočíva v zmenšení majetku poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t. j. peniazmi. Ide v podstate o vyjadrenie rozdielu v hodnote poškodeného majetku pred spôsobením škody a po spôsobení škody na veci (R 55/1971). V iných rozhodnutiach sa vyskytuje definícia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, spočívajúcej v zničení, strate, zmenšení či nezhodnotení majetku poškodeného a predstavujúce majetkové hodnoty potrebné na uvedenie do predchádzajúceho stavu (stanovisko Najvyššieho súdu ČSR, sp. zn. Cpj 87/70). Skutočná škoda je majetkovou ujmu, ktorá postihla poškodeného v dôsledku vzniku zodpovednosti za škodu, ktorú niekto iný spôsobil poškodenému. Následky tejto majetkovej ujmy je potrebné odstrániť. Občiansky zákonník v platnom znení v ustanovení § 422 ods. 3 uvádza dva spôsoby náhrady škody. Súčasné znenie uprednostňuje náhradu v peniazoch. Škoda ako kategória občianskeho práva sa chápe ako ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná peniazmi. Skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného. Škoda môže byť spôsobená na veciach, ale aj na iných majetkových právach poškodeného, alebo môže predstavovať ujmu, ktorú poškodený utrpel na zdraví, resp. na živote (nález Ústavného súdu SR z 10. októbra 2018, sp. Zn. PL.ÚS 10/2016-53).

8.2.1 Prostriedky občiansko-právnej ochrany (§ 13 a nasledujúce OZ) fyzickej osoby prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére. Občiansky zákonník umožňuje v § 13 ods. 1 postihnutej fyzickej osobe domáhať sa proti subjektu zásahu najmä, aby sa upustilo od neoprávneného zásahu do práva na ochranu jeho osobnosti a aby sa odstránili následky zásahu, keď zákon len príkladom vymedzuje konkrétne právne prostriedky ochrany fyzických osôb spojených s ich osobnosťou a uvedených v ustanovení § 11 a § 12 OZ a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie, ktoré nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho i materiálneho pôsobenia. V prípadoch, ak by sa nezдалo toto zadosťučinenie postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plniť tiež satisfakčnú funkciu. Následne, aké zadosťučinenie v peniazoch sa bude javiť primeraným, bude závisieť na posúdení súdu. Aktívne legitimovanou na uplatnenie práva na ochranu osobnosti je vždy tá fyzická osoba, voči osobnosti ktorej smeroval neoprávnený zásah. Platná právna úprava neustanovuje rozsah (výšku) peňažného zadosťučinenia. Súd je vždy viazaný návrhom žalobcu a nesmie prisúdiť vyššiu náhradu, než je suma uvedená v žalobe. Požadovaná výška peňažného zadosťučinenia potom tvorí maximálnu čiastku, ktorú súd môže priznať (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5 Cdo 4/1999).

8.2.2 Za situácie, ak došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcov chráneného § 11 OZ, ktorého súčasťou je i rodinný život, keď z objektívneho hľadiska je strata jedného z členov tohto spoločenstva celkom neodčiniteľnou ujmu, ktorá stíha jeho zostávajúcich členov, je potom náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ primeraným prostriedkom obrany proti neoprávnenému zásahu (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15. 7. 2005, sp. zn. 30 Cdo 2951/2004).

8.2.3 Neoprávnený zásah do osobnosti, vznik ujmy a príčinná súvislosť predstavujú tri predpoklady pre vznik práva na finančné zadosťučinenie tradične sa objavujúce v súdnych rozhodnutiach a odbornej literatúre. Práve z dôvodu, že sa sekundárne obeť finančne odškodňujú cez § 13 Občianskeho zákonníka, sa aj pre vznik ich práva vyžaduje splnenie týchto troch predpokladov, zavinenie pôvodcu zásahu sa neskúma (Novotná, M., Zoričáková, V. Náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých blízkych osôb. Bratislava: C. H. Beck, 2024, s. 250).

8.2.4 K vzniku občianskoprávnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť splnené zákonné predpoklady. Týmito predpokladmi sú:

- a) existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu a ktorý spočíva v porušení alebo v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite,
- b) musí ísť o zásah neoprávnený a
- c) musí byť daná príčinná súvislosť medzi oboma uvedenými predpokladmi

(Števček, Dulak, Bajánková, Fečík, Sedlačko, Tomašovič a kol., Občiansky zákonník I, 2. vydanie, 2019, s. 83 - 96: J. Vozár).

8.2.5 Nemajetková ujma je taká ujma, ktorá sa premieta do psychickej sféry človeka a do jej postavenia v spoločnosti. Ide teda o ujmu, ktorá sa bezprostredne nepremieta do fyzickej integrity alebo majetkovej sféry postihnutej osoby. Túto nemajetkovú ujmu je potrebné odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami. Náhradu nemajetkovej ujmy možno požadovať v tzv. satisfakčnej žalobe. Od povinného subjektu možno požadovať jednak:

- primerané morálne zadosťučinenie (§ 13 ods. 1 OZ) napr. ospravedlnenie,
- náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 OZ)

(I. Fekete: Občiansky zákonník. Veľký komentár 1. diel § 1 – § 459. Bratislava: Eurokódex. 2011).

8.2.6. Výška peňažného zadosťučinenia musí byť primeraná, avšak je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd pri svojom rozhodovaní musí vychádzať z dvoch kritérií: a) závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, pričom sa predpokladá, že čím závažnejšia bude táto ujma čo do svojho rozsahu, trvania, dôsledkov, odstrániteľnosti a podobne, tým bude vyššia jej náhrada v peniazoch, b) veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby. Závažnosť ujmy sa posudzuje najmä z hľadiska „odčiniteľnosti“ takéhoto zásahu, keď je jednoznačné, že smrťou blízkej osoby dôjde k neodčiniteľnej ujme a deštrukcii rodinných a vôbec interpersonálnych vzťahov, keď takýto zásah je svojou povahou trvalý a neodstrániteľný. Základom úvahy súdu o výške nemajetkovej ujmy je zistenie takých skutočností, ktorú súdu umožnia založiť úvahu na určitom kvantitatívnom posúdení základných súvislostí posudzovaného prípadu. Súd je povinný opierať sa o úplné a preskúmateľné hľadiská, ktorými sú predovšetkým zistená závažnosť majetkovej ujmy a zistené okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Na majetkové pomery dotknutej osoby a pôvodcu zásahu však súd nesmie pri kvantifikácii výšky náhrady vôbec prihliadať. Pre úspešnosť pri uplatňovaní nároku na ochranu ich osobnosti podľa § 13 OZ v prípade, keď žalovaný neoprávnené (protiprávne) zasiahol do ich osobnostných práv zavinením nehody, pri ktorej zahynul ich blízky príbuzný, nie je zásadne nutné, aby konanie samej dotknutej osoby muselo byť po právnej stránke bezzávadné. V súlade s ustanovením § 13 ods. 1 OZ na to, aby oprávnená osoba mala právo domáhať sa ochrany osobnosti, sa vyžaduje a zároveň stačí, aby išlo o neoprávnený (protiprávny) zásah do práv na ochranu osobnosti. V prípade existencie takéhoto neoprávneného zásahu ide potom o objektívnu zodpovednosť, bez ohľadu na zavinenie. Správanie samej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu sa stáva právne významným až pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 OZ), ktorú výšku určuje súd podľa závažnosti ujmy a podľa okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 OZ). Týmito okolnosťami sú nielen okolnosti na strane samotného škodcu, ale súčasne sú to aj okolnosti na strane dotknutej, na ktoré okolnosti správne súdy nižších súdom prihliadali (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 27. 10. 2010, sp. zn. 1 Cdo 77/2009).

8.2.7 Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd. Výška peňažného zadosťučinenia musí byť primeraná, avšak je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd však musí pri aplikácii svojej úvahy prihliadnúť na dve kritériá, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy (pričom sa predpokladá, že čím závažnejšia bude táto ujma čo do svojho rozsahu, trvania, dôsledkov, odstrániteľnosti a pod., tým bude vyššia jej náhrada v peniazoch) a okolností, pri ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby. S poukazom na uvedené musia súdy v každom jednotlivom prípade vychádzať z dostatočne zisteného skutkového stavu a opierať sa o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská vzťahujúce sa k zistenej miere zásahu do osobnostných práv postihnutej osoby. Len tak možno docieľiť satisfakčnú funkciu priznanej náhrady nemateriálnej ujmy v peniazoch, ktorou sa sleduje primerané a zodpovedajúce vyváženie a zmiernenie vzniknutej nemajetkovej ujmy osobnosti postihnutej fyzickej osoby (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 21. 12. 2022, sp. zn. 2Cdo/348/2020).

8.2.8 Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 5. decembra 2017).

8.2.9 Žiadna suma priznaná súdom nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu, ani na to, aby nahradila život človeka. Cieľom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je však aspoň zmiernenie ujmy, najmä v prípadoch, kedy navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom je podľa odvolacieho súdu v zmysle zásad slušnosti a naplnenia požiadavky morálnej spravdnosti, ktorá je predovšetkým požiadavkou spravodlivosti, spôsobilá naplniť

reštitučnú podstatu kompenzácie (rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 23. 4. 2019, sp. zn. 25Co/163/2018).

8.2.10 Pri určení výšky náhrady za duševné útrapy spojené s usmrtením osoby blízkej je tiež potrebné zohľadniť okolnosti na strane pozostalého a na strane škodcu. Na strane pozostalého je významná najmä intenzita jeho vzťahu so zomrelým, vek zomrelého a pozostalých, prípadne existenčná závislosť na zomrelom a prípadne iná satisfakcia (napr. ospravedlnenie, správna sankcia škodcu či jeho trestné odsúdenie), ktorá obvykle nie je sama o sebe postačujúca, jej poskytnutie však môže mať vplyv na zníženie peňažného zadosťučinenia. Zohľadniť je tiež možné, či bol pozostalý očitým svedkom škodnej udalosti, ak bol s jej následkami bezprostredne konfrontovaný, či spôsob akým sa o nich dozvedel. Kritéria odvodené od osoby škodcu sú predovšetkým jeho postoj k škodovej udalosti, dopad udalosti do jeho duševnej sféry, forma a miera zavinenia a v obmedzenom rozsahu aj majetkové pomery škodcu, ktoré sú významné len z hľadiska toho, aby výška náhrady pre neho nepredstavovala likvidačný následok (rozsudok Najvyššieho súdu ČR 25 Cdo 894/2018 zo dňa 19.09.2018).

8.3.1 Osobitným druhom peňažnej náhrady, ktorá súvisí s poškodením zdravia, je náhrada primeraných nákladov spojených s pohrebom. Náhrada sa nevzťahuje na náklady, uhradené pohrebným podľa predpisov o nemocenskom poistení (§ 449 ods. 2 OZ). Z ustanovenia zákona vyplýva, že sa neuhrádzajú všetky náklady, ktoré boli v súvislosti s pohrebom vynaložené, ale len tie, ktoré sa považujú za „primerané“. Primeranosť posudzuje súd. Prihliada pri tom na osobitné právne predpisy, ktoré vo viacerých prípadoch obmedzujú výšku nárokov alebo vypočítavajú osoby oprávnené na náhradu. Medzi takéto predpisy dlhodobo patrí aj nariadenie vlády č. 87/1995 Zb. v platnom znení, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Nariadenie vlády vo svojom ustanovení § 2 uvádza, že primerané náklady spojené s pohrebom sa určujú podľa pracovnoprávných predpisov upravujúcich zodpovednosť za škodu pri pracovných úrazoch a chorobách z povolania (odsek 1), V druhom odseku nariadenia vlády sa upravuje maximálna výška nákladov na zriadenie pomníka alebo náhrobnej dosky a na úpravu hrobu. Horným limitom je suma 663,88 eura. V súčasnosti náhrady pri pracovných úrazoch a chorobách z povolania upravuje zákon zákon č. 461/2003 Z. z. v platnom znení. V zmysle výpočtu uvedeného § 101 ods. 2 sa za náklady spojené s pohrebom považujú najmä:

- a) náklady účtované pohrebnou službou, ktorá poskytla služby spojené so zabezpečením pohrebu,
- b) náklady na spopólnenie, ak nie sú súčasťou nákladov účtovaných pohrebnou službou,
- c) cintorínske poplatky,
- d) náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej tabule,
- e) náklady na úpravu hrobu.

Výpočet nákladov je demonštratívny, avšak zákon obmedzuje výšku náhrady za náklady uvedené v § 101 ods. 2, ktorá bola pôvodne stanovená sumou 2 324,40 eur. Uvedená suma sa každoročne valorizuje podľa pravidla uvedeného v § 94 ods. 4 zákona o sociálnom poistení.

Oprávneným na náhradu nákladov je ten, kto náklady spojené s pohrebom uhradil. Môže ísť aj o viacero osôb. Nie je pritom dôležité, v akom vzťahu je táto osoba (osoby) k poškodenému. Oprávnená osoba si uplatňuje právo na náhradu voči škodcovi, resp. voči jeho dedičom.

Súdna prax sa zaoberala prípadom, či predpokladom oprávnenosti nároku je to, aby náklady na pomník boli skutočne vynaložené. Podľa právnej teórie stačí, že pomník bol objednaný. Škodca je povinný nahradiť náklady na pomník aj vtedy, ak oprávnený už sám vynaložil náklad na objednaný pomník (R 113/1955). Platí, že na určenie sumy priznaného nároku na náhradu nákladov spojených s pohrebom platia pre oprávnené osoby limity platné v príslušnom kalendárnom roku. Príslušným kalendárnym rokom je na tieto účely rok, v ktorom boli náklady skutočne vynaložené. Pripúšťa sa, že takýmto obdobím môže byť obdobie nasledujúce po roku uskutočnenia pohrebu, ak zriadenie pomníka alebo náhrobnej tabule nebolo možné uskutočniť okamžite po pohrebe poškodeného (Števček, Dulak, Bajánková, Fečík, Sedlačko, Tomašovič a kol., Občiansky zákonník I. a II. zväzok, 2. vydanie, 2019, strany 1690 – 1695).

8.3.2 Ustanovenie § 449 Občianskeho zákonníka obsahuje špecifikáciu niektorých druhov náhrady škody súvisiacich so škodou na zdraví a menovite v ods. 2 priznáva osobám, ktoré vynaložili náklady spojené s pohrebom, právo na ich náhradu (pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa predpisov o nemocenskom poistení). Nakoľko však možno priznať iba primerané náklady s pohrebom, rozdiel medzi nákladmi uhradenými podľa predpisov nemocenského poistenia a skutočnými nákladmi prichádza do úvahy len vtedy, ak skutočné náklady možno považovať aj za náklady primerané (§ 2 nar. č. 87/95 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka). Uvedené nariadenie v § 2 ods. 1 v súvislosti s nákladmi na pohreb odkazuje na pracovnoprávnu úpravu, a to nariadenie

vlády č. 233/1988 Zb., ktoré však bolo zrušené, preto v tomto prípade je potrebné postupovať podľa § 101 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Ustanovenie § 2 ods. 2 nariadenia č. 87/95 Z.z. stanovuje maximálnu sumu, ktorú je možno považovať za primerané náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej dosky a na úpravu hrobu, a to do výšky 663,88 eur. Uvedená právna úprava vyjadruje maximálne možné sumy, ktoré je možné považovať za primeranú náhradu (rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 24. 4. 2017, sp. zn. 6Co/174/2016).

8.4 Výrokom trestného rozkazu trestného súdu, ktorým bol vydaný trestný rozkaz, je civilný súd podľa § 193 C.s.p. viazaný. Musí z neho vychádzať ako z celku a pritom brať do úvahy jeho právnu aj skutkovú časť, ktorá rieši naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu konkrétneho konania páchatela. Pokiaľ skutkové okolnosti prípadu nasvedčujú, že na vzniku škody sa okrem neho mohla podieľať svojim konaním aj ďalšia osoba (napríklad poškodený), civilný súd nie je pri skúmaní spolu zavinenia tejto osoby (jej podielu na vzniku škody), viazaný výrokom o vine obvineného. Právoplatný trestný rozkaz teda nevedie automaticky k záveru, že škoda bola spôsobená iba ním, jeho výlučným zavinením podľa § 441 Občianskeho zákonníka. Takéto rozhodnutie trestného súdu nezavazuje civilný súd povinnosti zaoberať sa otázkou, či a do akej miery (v akom rozsahu) sa na vzniknutej škode podieľalo aj konanie ďalšej osoby. V rozsahu, v ktorom sa na vzniku škody podieľalo spoluzavinenie poškodeného, nezodpovedá za škodu škodca, lebo v tomto rozsahu nie je daná príčinná súvislosť medzi vznikom škody a zavineným protiprávnym konaním (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. marca 2019 sp.zn. 3Cdo 66/2018).

8.5 Vecnou legitimitáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník občianskeho súdneho konania (navrhovateľ) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaný) a účastník na opačnej procesnej strane (odporca) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný) (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. 11. 2011, č. k. III. ÚS 517/2011-9). Súd sa v konaní musí zaoberať a posudzovať vecnú legitimitáciu účastníkov, tak na strane navrhovateľa, ako aj na strane odporcu. Kto je účastníkom konania, určuje právo procesné. Naproti tomu vecnú legitimitáciu vymedzuje výlučne právo hmotné. Nedostatok vecnej legitimitácie znamená, že niekto, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotného práva alebo o ktorom navrhovateľ tvrdí, že je nositeľom hmotnej povinnosti, nie je nositeľom hmotného práva alebo hmotnej povinnosti, o ktoré v konaní ide. Či ide o nedostatok vecnej legitimitácie sa ukáže vždy v samostatnom konaní.

8.6.1 Nová právna úprava postupu súdu v procese dokazovania sa výrazne odlišuje od právnej úpravy v Občianskom súdnom poriadku. Podľa novej právnej úpravy súd môže zásadne vykonať iba tie dôkazy, ktoré navrhli strany sporu a súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Proces dokazovania je teda v novej právnej úprave vybudovaný výlučne na princípe prejednávacom, princípe kontradiktórnosti konania, ako aj koncentračnej zásade. Súd má obmedzenú dôkaznú iniciatívu a táto sa v novej právnej úprave presúva na procesné strany. Výnimočne môže súd vykonať aj tie dôkazy, ktoré strany nenavrhli, ak je to potrebné pre rozhodnutie vo veci, ale iba v tých sporových konaniach, v ktorých to umožňuje explicitne zákon. Ide o nasledujúce konania:

- spotrebiteľské spory,
- konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach
- antidiskriminačné spory,
- individuálne pracovnoprávne spory.

8.6.2 Sporové konanie sa spravuje zásadou koncentrácie konania. Znamená to, že strany sporu nie sú oprávnené vykonať niektoré procesné úkony kedykoľvek v priebehu konania, ale iba v určitom štádiu konania. Ak procesný úkon strany, ktorý podlieha koncentrácii konania, nie je vykonaný včas, nespôsobuje (za zákonom ustanovených podmienok) procesnoprávne účinky. Absencia procesnoprávnych účinkov sa prejaví v tom, že súd na procesný úkon neprihliada. Procesné úkony strán sporu, ktoré podliehajú koncentrácii konania, sú prostriedky procesného úkonu a prostriedky procesnej obrany (§ 149 C.s.p.). Z normatívneho hľadiska má koncentrácia konania za následok osobitné procesnoprávne sankcie (v podobe neúčinnosti procesného úkonu strany sporu) za to, že strana sporu porušila procesnú povinnosť riadneho vedenia sporu. Povinnosť riadneho vedenia sporu je všeobecne vyjadrená v článku 8 C.s.p. tak, že strany sporu sú povinné vykonať prostriedky procesného úkonu a prostriedky procesnej obrany v súlade s princípom hospodárnosti. Procesné úkony nesmú viesť k prieťahom v konaní (článok 5). Účelom a zmyslom koncentrácie konania je prispieť k rýchlosti konania, zabrániť zdržiavaniu konania a motivačne pôsobiť na strany sporu, aby procesné úkony vykonávali

včas. Zásada koncentrácie konania sa uplatňuje výlučne v sporovom konaní. Účelom sudcovskej koncentrácie konania je zabrániť tomu, aby strany zdržiavali spor neskoro vykonanými procesnými úkonmi. Napr. nie je žiadateľné, aby strana sporu predkladala skutkové tvrdenia alebo dôkazné návrhy až na pojednávaní, čo by mohlo znamenať zmarenie účelu už nariadeného pojednávania a požiadavku na vytýčenie ďalšieho pojednávania. Nemožno však vylúčiť, že predloženie skutkového tvrdenia alebo dôkazného návrhu až na pojednávaní je v konkrétnom prípade dôvodné, napr. ak je bezprostrednou reakciou na nové skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania. Ustanovenie § 153 C.s.p. o sudcovskej koncentrácii konania je normatívnym vyjadrením základného princípu zakotveného v článku 5 C.s.p., podľa ktorého môže súd (v rozsahu ustanovenom zákonom) odmietnuť procesné úkony, ktoré vedú k nedôvodným prieťahom v konaní.

9.1 Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v prejednávanej veci sú v zmysle § 13 OZ splnené zákonné podmienky na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla všetkým žalobcom a táto otázka ani v konaní nebola spornou. Preukázané boli zákonné predpoklady na vznik občiansko-právnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzických osôb, v súdnej veci žalobcov v 1. rade až 4. rade. Týmito predpokladmi sú neoprávnený zásah do osobnosti, vznik ujmy a príčinná súvislosť. Inak povedané, tieto predpoklady pozostávajú z existencie zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu a ktorý spočíva v porušení alebo v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite, musí ísť o zásah neoprávnený a musí byť daná príčinná súvislosť medzi oboma uvedenými predpokladmi. Prvý predpoklad, ktorým je neoprávnený zásah do osobnosti žalobcov je splnený tým, že žalovaný prostredníctvom svojho zamestnanca L. B. M., dňa 02.12.2019 pri praktickom vyučovaní vydal v rozpore s právnou úpravou žiakovi, t. č. už nebohému F. B. nesprávny pokyn, ktorý viedol k jeho úmrtiu. Nesprávny postup zamestnanca žalovaného sa premietol aj v trestnoprávnej rovine tým, že L. B. M. bol právoplatne uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtienia podľa § 149 odsek 1, odsek 2, písm. a) trestného zákona, s poukazom na § 138, písm. h) trestného zákona, pričom v podrobnostiach súd odkazuje na bod 6.1.1 odôvodnenia tohto rozsudku. V tomto smere sa poukazuje na ust. § 193 C.s.p., podľa ktorého je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, a tom kto ich spáchal. Splnený je aj druhý predpoklad, ktorým je vznik ujmy žalobcom. Smrťou nebohému F. B., syna žalobcov v 1. rade a v 2. rade a súrodencia žalobcov v 3. rade a v 4. rade v dôsledku udalosti, ktorú zavinil zamestnanec žalovaného L. B. M. pri výkone svojich pracovných povinností, a za čo bol právoplatne odsúdený v trestnom konaní, nepochybne došlo k nenapraviteľnej a pretrvávajúcej ujme na strane všetkých žalobcov, ktorým bol znemožnený ďalší spoločný život so zosnulým, pričom objektívne každý, nachádzajúci sa na ich mieste a v postavení postihnutej fyzickej osoby, to považuje za ťažkú ujmu. Z uvedeného dôvodu je možné prijať záver, že z objektívneho hľadiska došlo u všetkých žalobcov k závažnej a nenapraviteľnej ujme. Splnený je aj tretí predpoklad pre vznik nemajetkovej ujmy všetkým žalobcom, a tým je príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom do osobnosti a vznikom ujmy. Z pripojeného spisu Okresného súdu Nové Zámky 3T/51/2022, vrátane znaleckých posudkov, ktoré sú jednak súčasťou uvedeného trestného spisu a jednak boli pripojené žalobcami k žalobe, je preukázané spôsobom nevzbudzujúcim žiadne pochybnosti, že je daná príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom do osobnosti a vznikom ujmy. Pokiaľ by totiž pri praktickom cvičení dňa 02.12.2019 zamestnanec žalovaného L. B. M. postupoval v súlade s právnou úpravou a dodržal by povinnosti, ktoré mu boli v tomto smere kladené, nedošlo by k vydaniu nesprávneho pokynu, a tým ani k úmrtiu zosnulého F. B..

9.2 Aktívna vecná legitímácia žalobcov v 1. až 4. rade pri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je daná a vyplýva z ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pasívna vecná legitímácia žalovaného je rovnako daná a vyplýva z § 27 odsek 2, odsek 6 školského zákona v znení do 31.12.2019.

9.3 Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy súd musí vychádzať z toho, že musí byť primeraná, pričom je predmetom voľnej úvahy súdu. Pritom sa prihliada na základné kritériá, ktorými sú závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, pri ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby (v podrobnostiach súd odkazuje na body 8.2.6 a 8.2.7 odôvodnenia tohto rozsudku). Okrem toho pri určení výšky náhrady je potrebné prihliadnuť aj na okolnosti na strane pozostalého a na strane škodcu (rozsudok Najvyššieho súdu ČR - 25 Cdo 894/2018 zo dňa 19.09.2018). K tomu je potrebné ešte dodať, že žiadna suma priznaná súdom nie je dostatočná, vzhľadom na spôsobenú ujmu ani na to, aby nahradila život človeka. K prvému kritériu – závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa poznamenáva, že sa jedná o ujmu nenapraviteľnú a trvalú. Smrťou zosnulého F. B., syna žalobcov v 1. a 2. rade a súrodencia žalobcov v 3. a 4. rade došlo nečakane a náhle k prerušeniu všetkých rodinných väzieb, ktoré nie

je možné nijako napraviť. Druhé kritérium pozostáva z okolností, pri ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti žalobcov. Tieto okolnosti sú mimoriadne poľutovaniahodné. Je si totiž potrebné uvedomiť, že zosnulý F. B. sa nachádzal v bežný pracovný deň v škole v rámci školského procesu a pritom sa zúčastnil aj praktického cvičenia, na ktorom došlo k ublíženiu na jeho zdraví s fatálnymi následkami; konal pritom na pokyn zamestnanca žalovaného L. B. M..

9.4.1 Pri určení výšky náhrady za duševné útrapy spojené s usmrtením blízkej osoby bolo prihliadnuté aj na okolnosti na strane pozostalých a na strane škodcu.

9.4.2 Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva na strane poškodených, teda žalobcov v 1. rade až v 4. rade, sú:

- a) intenzita vzťahu poškodených s usmrteným,
- b) vek zomrelého,
- c) kvalita vzájomného vzťahu,
- e) psychická bolesť zo straty veľmi blízkeho človeka,
- f) iná forma satisfakcie.

9.4.3 Intenzita vzťahu poškodených s usmrteným. Vzťah medzi žalobcami na jednej strane a zosnulým bol vzťahom rodinným (syn resp. súrodenec), ktorý mal zodpovedajúci charakter a primeranú úroveň, ktorá sa prejavovala vo vzájomnom záujme, slušnosti, pomoci. K ukončeniu týchto vzťahov došlo náhle a nečakane.

9.4.4 Vek zomrelého. Zosnulý F. B. zomrel vo veku 18 rokov. Jednalo sa o zdravého chlapca v mladom veku, ktorý mohol mať život pred sebou a mohol sa realizovať v súkromnom, osobnom živote ako aj pracovnom živote.

9.4.5 Kvalita vzájomného vzťahu. Pri tejto okolnosti sa konštatujú úzke rodinné vzťahy, porozumenie a vysoká vzájomná citová úroveň.

9.4.6 Psychická bolesť zo straty veľmi blízkeho človeka. V tomto prípade je nutné konštatovať neznesiteľnú psychickú bolesť spôsobenú stratou blízkeho človeka, ktorá sa negatívne prejavuje na ostatných aktivitách pozostalých.

9.4.7 Iná forma satisfakcie. Prípadné priznanie určitej formy morálneho zadosťučinenia nie je s ohľadom na okolnosti prípadu postačujúce. Vyslovenie ľútosť v akejkoľvek forme možno posúdiť len za elementárny prejav slušnosti bez adekvátneho vplyvu na výšku priznanej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy.

9.5.1 Okolnosti na strane osoby zodpovednej (pôvodcu zásahu), sú :

- a) postoj žalovaného škodcu (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a iné),
- b) jeho majetkové pomery,
- c) miera zavinenia, eventuálne miera spolu zavinenia poškodeného.

9.5.2 Postoj žalovaného škodcu (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a iné). Je úplne zreteľné, že postoj tejto osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy; ústretové správanie, ospravedlnenie či prejavená ľútosť škodcu môže zmierniť dopady nemajetkovej ujmy, naopak jeho ľahostajnosť, arogancia či vyjadrená bezcitnosť ju môže ešte prehýbiť. Neoprávnený zásah bol vykonaný zamestnancom žalovaného L. B. M., ktorý v priebehu celého trestného konania popieral svoju vinu. Na druhej strane v tomto sporovom konaní žalovaný opakovane vyjadroval ľútosť nad nešťastnou udalosťou a smrťou mladého človeka.

9.5.3 Majetkové pomery pôvodcu zásahu. Je nutné prihliadať aj na jeho majetkové pomery tak, aby bola daná možnosť reálneho uspokojenia priznaných nárokov. V osobe žalovaného sa jedná o právnickú osobu, ktorá je súčasťou stredoškolského vzdelávania a činnosť vykonáva v zmysle školského zákona. Na svoju činnosť a chod nevyhnutne potrebuje dostatok finančných prostriedkov. V konaní nebolo preukázané, že by disponoval aj iným majetkom, napr. nehnuteľnosťami a pod..

9.5.4. Miera zavinenia, eventuálne miera spoluzavinenia poškodeného. Žiadny z dôkazných prostriedkov nenasvedčuje tomu, že by sa poškodený akýmkoľvek spôsobom spolupodieľal na svojom ublížení na zdraví, inak povedané súd nezistil na jeho strane žiadne spoluzavinenie.

9.6 Občiansky zákonník nestanovuje pre civilnú sankciu za zásah do osobnostných práv žiadne subjektívne predpoklady na strane pôvodcu zásahu, teda žalovaného. Ľudský život je najvyššia hodnota, od ktorej sa odvodzujú ostatné hodnoty, preto je súd toho názoru, že poskytnutá satisfakcia musí byť aj účinná, a to nielen vo vzťahu k osobe povinnej, teda pôvodcovi zásahu, ale najmä vo vzťahu k žalobcovi ako subjektu dotknutého zásahom. Takýmto protiprávnym zásahom žalovaného do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplniť jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou. Zmyslom takejto satisfakcie je vyvážiť vzniknutú ujmu žalobcu, nakoľko v súdnej veci nie je možné podať reštitučnú žalobu (t.j. žiadať odstránenie následkov neoprávneného zásahu). V prejednávanej veci má súd za to, že s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy – smrť F. B., na okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu, a vzhľadom na okolnosti na strane pozostalých a na strane škodcu, inou formou náhrady, resp. morálnym zadosťučinením, v prípade usmrtenia F. B. vzniknutú ujmu u žalobcov nemožno zmierniť. Žalobcovia v 1. rade a v 2. rade ako rodičia zomrelého si uplatnili náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške každý po 15.000,- eur a žalobcovia v 3. rade a v 4. rade ako súrodenci zomrelého si uplatnili náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške každý po 8.000,-eur. Súdna prax nie je v tomto smere úplne jednotná a obe strany sporu dali do pozornosti súdne rozhodnutia priznávajúce peňažnú náhradu za nemajetkovú ujmu aj vo vyššej sume alebo aj v nižšej sume. Pri úvahe o primeranosti výšky tejto náhrady z hľadiska závažnosti vzniknutej ujmy zohľadnil súd prvého stupňa najmä to, že žalobcovia v 1. rade a v 2. rade stratili syna, žalobcovia v 3. rade a v 4. rade stratili súrodencu náhle, a s ktorým boli dovtedy v dennom kontakte, s ktorým bývali a trávili voľný čas. Smrť potomka je pre rodičov vždy mimoriadnym zásahom do osobnostných práv; to isté platí aj v prípade súrodencov. Mimoriadnosť zásahu je daná už samotným usmrtením, súd preto považoval za vierohodný bez potreby ďalšieho dokazovania, opis vnútorného prežívania skutku žalobcov. Smútok žalobcov podľa názoru súdu nie je potrebné preukazovať, vyplýva zo všeobecnej ľudskej skúsenosti, keď každá priemerná osoba na ich mieste by bola vystavená nesmiernemu utrpeniu. Súd tak vychádzal z miery závažnosti vzniknutej ujmy, ktorá je najvyššia možná a nenapraviteľná, pôsobiaca nezvratne celoživotne, pričom znamená trvalé porušenie práva na rodinný život v jeho najširších intímnych i faktických fyzických aj psychických prejavoch, a to v prítomnosti i budúcnosti, a to pokiaľ ide o psychickú rovinu vo forme radosti z rozvoja rodinných vzťahov a prípadne s jeho možnými budúcimi potomkami, ako aj v rovine ekonomicko-sociálnej spočívajúcej v prípadnej pomoci v každodennom živote a podobne. Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy bolo prihliadnuté aj na skutočnosť, že v osobe poškodeného F. B. sa jednalo o mladého muža, s ktorým došlo k nenapraviteľnému trvalému prerušeniu ich budúceho, za normálneho chodu predpokladaného doživotného rodinného vzťahu. Cieľom poskytnutej imateriálnej ujmy je aspoň čiastočné zmiernenie utrpenej ujmy, zohľadňujúc najmä to, že navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Pri určení výšky nemateriálnej ujmy bolo treba zohľadniť aj to, akým spôsobom došlo k narušeniu chráneného práva na rodinný život. V danom prípade k smrti syna žalobcov v 1. rade a v 2. rade a súrodencu žalobcov v 3. rade a v 4. rade došlo pri nešťastnej udalosti, ktorú zavinil zamestnanec žalovaného L. B. M., ktorý čin spáchal z nedbanlivosti, závažnejším spôsobom konania, porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, za ktorý skutok bol odsúdený v trestnom konaní; nebhý sa na udalosti spoluzavinením nepodieľal. S ohľadom na všetky kritériá uvedené v podrobnostiach vyššie, a teda závažnosť vzniknutej ujmy, okolnosti, za ktorých došlo k nešťastnej udalosti a okolnosti na strane pozostalého a na strane škodcu považoval súd za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- eur, ktorú si každý zo žalobcov v 1. rade a v 2. rade uplatnil a sumu 8 000,- eur, ktorú požadoval každý zo žalovaných v 3.rade a v 4. rade. Súd opakuje, že prihliadol aj na priebeh nešťastnej udalosti zo strany poškodeného F. B. so záverom, že u neho neboli zistené žiadne okolnosti, ktoré by mali mať za následok jeho spoluzavinenie, a to ani vo forme nedbanlivosti, teda nie je daná existencia dôvodu na prípadné zníženie nemajetkovej ujmy. Záverom sa dodáva, že pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy bola zohľadnená rozhodovacia činnosť odvolacieho súdu v obdobných veciach. V konaní vednom na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 7Co/285/2017 rozsudkom zo dňa 21. júna 2018 bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Nové Zámky sp.zn. 4C/119/2014 zo dňa 04. mája 2017, ktorým súd prvej inštancie v obdobnej veci zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade zaplatiť

žalobcovi v 1. rade sumu 15 000 eur, žalobcovi v 2. rade sumu 15 000 eur, žalobcovi v 3.rade 10 000 eur a žalobcovi v 4.rade sumu 10 000 eur. Čo sa týka skutkových okolností, ide o vec, keď pri dopravnej nehode spôsobenej vodičom - zamestnancom žalovaného v 1. rade došlo k úmrtiu syna žalobcov v 1.a 2. rade, brata žalobkyne v 3.rade a druhu žalobkyne v 4. rade vo veku 32 rokov. Ďalším rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/297/2017 zo dňa 21. júna 2018 bol zmenený rozsudok Okresného súdu Nové Zámky spisová značka 13C/388/2015 zo dňa 28. apríla 2017 a bola priznaná žalobkyňi náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 20 000 eur. Z hľadiska skutkového stavu ide o obdobnú vec, keďže dospelý syn žalobkyne, ktorý žil s ňou spoločne v domácnosti zomrel pri dopravnej nehode.

9.7 Súd sa napokon musel vysporiadať s nárokom žalobcu v 1. rade na zaplatenie pohrebných nákladov vo výške 3 326,18 eur, a ktoré mali pozostávať z :

- a) kremačné služby – 1 270,- eur
- b) urnový hrob – 1 400,- eur
- c) živé vence – 590,- eur
- d) prenájom hrobového miesta a poplatky – 66,18 eur.

Súd nespochybňuje výšku žalobcovi v 1. rade vzniknutých pohrebných nákladov, ktoré boli v konaní preukázané faktúrami, pokladničnými dokladmi, zmluvou o dielo, nájomnou zmluvou (bod 6.1.6 odôvodnenia tohto rozsudku) v celkovej výške uplatnenej istiny 3 326,18 eur, no súčasne musel prihliadnuť na okolnosti podrobne uvedené v bodoch 8.3.1 a 8.3.2 odôvodnenia tohto rozsudku. V stručnosti sa opakuje, že je potrebné brať do úvahy len primerané náklady, ktoré boli vynaložené v súvislosti s pohrebom; V tomto smere súd musel brať do úvahy aj ďalšiu skutočnosť, ktorou je maximálna výška nákladov za zriadenie pomníka alebo hrobovej dosky 663,88 eur. Popritom sa poznamenáva, že maximálna suma náhrady nákladov spojených s pohrebom v roku 2019 bola stanovená na 2 800,30 eur a v roku 2020 na 2 870,40 eur. V roku 2019 bol príspevok na pohreb vyplácaný v sume 79,67 eur, keď táto suma bola v platnosti od roku 2007 až do roku 2024. Príspevok predstavuje štátnu sociálnu dávku, ktorou sa čiastočne prispieva na úhradu výdavkov spojených so zabezpečením pohrebu.

Pri zohľadnení týchto skutočností bolo žalobe vyhovieť v rozsahu istiny 2 510,39 eur a v zostávajúcej časti bola žaloba žalobcu v 1. rade na zaplatenie pohrebných nákladov zamietnutá. Súd vychádzal z toho, že pohrebné náklady pozostávajúce zo štyroch čiastkových nákladov, teda kremačné služby 1 270,- eur, urnový hrob 1 400,- eur, živé vence 590,- eur a prenájom hrobového miesta s poplatkami 66,18 eur a v súčte tvoriace žalovanú istinu 3 326,18 eur. Súd musel brať do úvahy skutočnosť, že náklady za zriadenie pomníka alebo náhrobnej tabule, v súdnej veci urnový hrob, môžu byť priznané maximálne do výšky 663,88 eur, čo spolu s ostatnými čiastkovými nákladmi, teda kremačné služby 1 270,- eur, živé vence 590,- eur a prenájom hrobového miesta s poplatkami 66,18 eur predstavuje 2 590,06 eur. Samotný pohreb podľa záznamu na faktúre č. 2019R/222 zo dňa 31.12.2019, vystavenej spoločnosťou KREMATÓRIUM Molnár s.r.o. sa konal dňa 30.12.2019. Maximálna výška náhrady nákladov spojených s pohrebom v roku 2019 bola 2 800,30 eur, teda suma, ktorá prevyšuje súdom predbežne určenú výšku 2 590,06 eur. Od tejto sumy bolo potrebné odrátať príspevok na pohreb 79,67 eur, ktorý predstavuje štátnu sociálnu dávku, čím sa uplatnený nárok ustálil na výške 2 510,39 eur. Z týchto dôvodov bolo žalobe žalobcu v 1. rade na zaplatenie pohrebných nákladov vyhovieť, v rozsahu istiny 2 510,39 eur a v zostávajúcej časti bola žaloba zamietnutá. Pri tomto nároku je daná pasívna vecná legitímácia žalovaného podľa § 420 odsek 2 OZ.

9.8 Úplným záverom sa ešte poznamenáva, že existencia poisťky č. 6 603 888 085 potvrdzujúca uzatvorenie poisťnej zmluvy podľa Návrhu č. 1009900761 zo dňa 01.07.2019 medzi intervenientom na strane žalovaného ako poisťovňou a žalovaným ako poistníkom, a na ktorú poukázal intervenient na strane žalovaného je pre súdenú vec bez právneho významu, pretože v konaní je daná pasívna vecná legitímácia žalovaného z dôvodov uvedených vyššie. Rovnako je bezvýznamné tvrdenie intervenienta na strane žalovaného, či udalosť zo dňa 02.12.2019 spadá alebo nespadá pod poisťné krytie zodpovednosti za škodu.

10.1 O nároku na náhradu trov konania medzi žalobcom v 1. rade na jednej strane a žalovaným s intervenientom na strane žalovaného na druhej strane súd rozhodol podľa § 262 odsek 1 C.s.p. k § 255 odsek 2 C.s.p., pretože každá zo strán mala vo veci len čiastočný úspech. Žalobca v 1. rade si v konaní uplatňoval nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy 15 000,- eur a majetkovej škody 3 326,18 eur, čo je spolu 18 326,18 eur. Úspech žalobcu v 1. rade pozostáva z plného úspechu v časti nemajetkovej ujmy vo výške 15 000,- eur a v rozsahu 2 510,39 eur v časti majetkovej škody, čo je spolu

17 510,39 eur. Úspech žalovaného a jeho intervenienta je 815,79 eur (18 326,18 eur – 17 510,39 eur). Celkový úspech žalobcu v 1. rade činí 16 694,60/18 326,18, čo pri násobku 100 znamená výsledných 91,10%.

10.2 O nároku na náhradu trov konania medzi žalobkyňou v 2. rade na jednej strane a žalovaným s intervenientom na strane žalovaného na druhej strane súd rozhodol podľa § 262 odsek 1 C.s.p. k § 255 odsek 1 C.s.p., pretože žalobkyňa v 2. rade mala vo veci plný úspech.

10.3 O nároku na náhradu trov konania medzi žalobcom v 3. rade na jednej strane a žalovaným s intervenientom na strane žalovaného na druhej strane súd rozhodol podľa § 262 odsek 1 C.s.p. k § 255 odsek 1 C.s.p., pretože žalobca v 3. rade mal vo veci plný úspech.

10.4 O nároku na náhradu trov konania medzi žalobkyňou v 4. rade na jednej strane a žalovaným s intervenientom na strane žalovaného na druhej strane súd rozhodol podľa § 262 odsek 1 C.s.p. k § 255 odsek 1 C.s.p., pretože žalobkyňa v 4. rade mala vo veci plný úspech.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.